

ΑΝΤΙΛΑΡΕΤΙΣΜΟΝ ΕΓΧΟΛΠΙΟΝ

ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ ΚΑΙ ΠΑΡΑΘΗΣΚΕΙΣ
ΚΡΙΤΙΚΗ - ΔΟΓΜΑ - ΜΑΡΤΥΡΙΕΣ

ΛΟΓΟΣ ΣΤΟ ΑΓΙΟ ΠΑΣΧΑ

Τοῦ ἐν Ἁγίοις Πατρὸς ἡμῶν

Ἰωάννου τοῦ Χρυσσοστόμου

1. Εἶναι κατάλληλη στιγμή σήμερα ν' ἀναφωνήσουμε ὅλοι ἐμεῖς ἐκεῖνο πού εἶπε ὁ μακάριος Δαυῖδ. «Ποῖος μπορεῖ νά διηγηθεῖ τή δύναμη τοῦ Κυρίου, νά ἐξυμνήσει ὅλες τίς δόξεις του;» (Ψαλμ. 105, 2). Νά λοιπόν ἐφθασε ἡ ποθητή γιά μᾶς καί σωτήρια ἐορτή, ἡ ἀναστάσιμη ἡμέρα τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἡ προϋπόθεση τῆς εἰρήνης, ἡ ἀφορμή τῆς συμφιλίωσης, ἡ ἐξαφάνιση τῶν πολέμων, ἡ κατάργηση τοῦ θανάτου, ἡ ἧττα τοῦ διαβόλου. Σήμερα οἱ ἄνθρωποι ἀναμείχθηκαν μέ τούς ἀγγέλους καί αὐτοί πού ἔχουν σῶμα προσφέρουν τή δοξολογία τους μαζί μέ τίς ἀσώματες δυνάμεις. Σήμερα καταργεῖται ἡ ἐξουσία τοῦ διαβόλου, σήμερα λύθηκαν τά δεσμά τοῦ θανάτου, ἐξαφανίσθηκε ἡ νίκη τοῦ ἄδη. Σήμερα εἶναι εὐκαιρία νά ποῦμε τά προφητικά ἐκεῖνα λόγια. «Ποῦ εἶναι, θάνατε, τό κεντρί σου; ποῦ εἶναι, ἄδη, ἡ νίκη σου;» (Α' Κορ. 15, 55). Σήμερα ὁ Κύριός μας ὁ Χριστός συνέτριψε τίς χάλκινες πύλες καί ἐξαφάνισε τόν ἴδιο τό θάνατο.

Καί γιατί λέγω τόν ἴδιο τό θάνατο; Ἄλλαξε τό ὄνομά του, γιατί δέ λέγεται πιά θάνατος, ἀλλά κοίμησις καί ὕπνος. Γιατί πρῖν ἀπό τόν ἐρχομό τοῦ Χριστοῦ καί τή φροντίδα του γιά τόν ἄνθρωπο μέ τή σταύρωσή Του, ἦταν φοβερό καί τό ἴδιο τό ὄνομα τοῦ θανάτου. Γιατί ὁ πρῶτος ἄνθρωπος, ἀφοῦ δημιουργήθηκε, καταδικαζόταν ν' ἀκούει αὐτό, σάν μιὰ κάποια μεγάλη τιμωρία. «Τήν ἡμέρα πού θά φάγεις, θά πεθάνεις ὅπως ὁ ἄδης» (Γέν. 2, 17). Καί ὁ μακάριος Ἰώβ μ' αὐτό τό ὄνομα τόν ὀνόμασε, λέγοντας. «Ὁ θάνατος εἶναι ἀνάπαυση στόν ἄνθρωπο» (Ἰώβ 3, 23). Καί ὁ προφήτης Δαυῖδ ἔλεγε. «Ὁ θάνατος τῶν ἀμαρτωλῶν εἶναι κακός» (Ψαλμ. 33, 22). Καί ὀνομαζόταν ὄχι μόνο θάνατος ὁ χωρισμός τῆς ψυχῆς ἀπό τό σῶμα, ἀλλά καί ἄδης. Ἄκουσε λοιπόν τόν πατριάρχη Ἰακώβ πού λέγει. «Θά κατεβάσετε τά γηρατειά μου μέ λύπη στόν ἄδης» (Γέν. 42, 38). Ἄκουσε πάλι τόν προφήτη. «Ἄνοιξε πολύ τό στόμα του ὁ ἄδης» (Ἠσ. 5, 14). Καί ἄκουσε πάλι ἄλλον προφήτη πού λέγει. «Θά μέ σώσει ἀπό τόν κατώτατο ἄδης» (Ψαλμ. 85, 13). Καί σέ πολλά σημεία τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης θά βρεῖς νά ὀνομάζεται θάνατος καί ἄδης ἡ ἀναχώρηση ἀπό τήν παρούσα ζωή. Ἀφ' ὅτου ὁμοῦ ὁ Χριστός, ὁ Θεός μας, προσφέρθηκε θυσία καί ἀναστήθηκε, ἔβγαλε ἀπό τή μέση καί αὐτές τίς ὀνομασίες ὁ φιλόστοργος Κύριος καί ἔφερε καινούρια καί παράξενη συμπεριφορά στή ζωή μας. Γιατί ἀντί γιά θάνατος λέγεται στό ἐξῆς κοίμησις καί ὕπνος ἡ ἀναχώρηση ἀπό τήν παρούσα ζωή.

Καί ἀπό ποῦ εἶναι φανερό αὐτό; Ἄκουσε τόν ἴδιο τό Χριστό πού λέγει. «Ὁ φίλος μας Λάζαρος ἔχει κοιμηθεῖ, ὁμοῦ πηγαῖν νά τόν ξυπνήσω» (Ἰω. 11, 11). Ὅπως λοιπόν εἶναι εὐκόλο σ' ἐμᾶς νά ξυπνήσουμε καί νά σηκώσουμε ἐπάνω ἐκεῖνον πού κοιμάται, ἔτσι καί στόν Κύριο ὅλων μας εἶναι εὐκόλο τό νά ἀναστήσει νεκρό. Καί ἐπειδή ἦταν καινούρια καί παράξενα τά λόγια του, οὔτε οἱ μαθητές τά κατάλαβαν, ὥποτε συγκαταβαίνοντας στήν ἀδυναμία τους τά εἶπε πιό καθαρά. Καί ὁ διδάσκαλος τῆς οἰκουμένης, ὁ μακάριος Παῦλος, γράφοντας στούς Θεσσαλονικεῖς, λέγει. «Δέ θέλω νά ἔχετε ἄγνοια γιά ἐκείνους πού ἔχουν κοιμηθεῖ, γιά νά μή λυπᾶστε, ὅπως καί οἱ ἄλλοι πού δέν ἔχουν ἐλπίδα» (Α' Θεσ. 4, 13). Καί ἀλλοῦ πάλι. «Συνεπῶς καί ἐκεῖνοι πού κοιμήθηκαν μέ τήν πίστη στό Χριστό, χάθηκαν» (Α' Κορ. 15, 18). Καί πάλι. «Ἐμεῖς οἱ ζωντανοί, πού ἀπομείναμε στή ζωή, δέ θά προφθάσουμε ἐκείνους πού κοιμήθηκαν» (Α' Θεσ. 4, 15). Καί ἀλλοῦ πάλι λέγει. «Γιατί ἂν πιστεύουμε καί ὅτι ὁ Ἰησοῦς πέθανε καί

ἀναστήθηκε, ἔτσι πρέπει νά πιστεύουμε ὅτι ὁ Θεός θά φέρει μαζί του ἐκείνους πού κοιμήθηκαν» (Α΄ Θεσ. 4, 14).

2. Εἶδες ὅτι παντοῦ ἀπό τότε ὁ θάνατος ὀνομάζεται κοίμησις καί ὕπνος; καί ὅτι ἐκεῖνος πού πρῖν εἶχε φοβερό ὄνομα, τώρα γίνεται εὐκαταφρόνητος μετὰ τήν ἀνάστασις; Εἶδες ὅτι εἶναι λαμπρό τό τρόπαιον τῆς ἀνάστασις; Μὲ αὐτήν ἔχουν ἔρθει σ' ἐμᾶς τὰ ἄπειρα ἀγαθὰ, μὲ αὐτήν διαλυθήκαμε ἢ ἀπάτη τῶν δαιμόνων, μὲ αὐτήν περιγελοῦμε τό θάνατον. Μὲ τήν ἀνάστασις περιφρονοῦμε τήν παρούσα ζωὴ, μὲ αὐτήν ἐπιθυμοῦμε σφοδρὰ τὰ μέλλοντα ἀγαθὰ. Μὲ αὐτήν, ἐνῶ ἔχομε σῶμα, δὲν ἔχομε τίποτε λιγότερον ἀπὸ τίς ἀσώματες δυνάμεις, ἐάν θέλομε. Σήμερα ἐγίνετο ἡ λαμπρὴ μας νίκη. Σήμερα ὁ Κύριός μας, ἀφοῦ ἔστησε τό τρόπαιον τῆς νίκης του ἐναντίον τοῦ θανάτου καί διέλυσε τήν ἐξουσία τοῦ διαβόλου, μᾶς χάρισε μὲ τήν ἀνάστασίν του τό δρόμον γιὰ τὴ σωτηρίαν μας. Ἄς χαίρομαστε λοιπὸν ὅλοι, ἄς χορεύομε, ἄς εὐφραίνομαστε. Γιατί, ἂν καί ὁ Κύριός μας νίκησε καί ἔστησε τό τρόπαιον, εἶναι δική μας ὁμως ἡ εὐφροσύνη καί ἡ χαρὰ. Γιατί ὅλα τὰ ἔκαμε γιὰ τήν δική μας σωτηρίαν, καί μὲ ἐκεῖνα τὰ μέσα πού μᾶς πολέμησε ὁ διάβολος, μὲ τὰ ἴδια τὸν νίκησε ὁ Χριστός.

Τὰ ἴδια τὰ ὅπλα πῆρε ὁ Χριστός, καί μὲ αὐτὰ τὸν νίκησε. Καί ἄκουσε μὲ ποῖο τρόπο. Ἡ παρθένος καί τὸ ξύλον καί ὁ θάνατος ἦταν τὰ σύμβολα τῆς ἠττας μας. Καί πράγματι ἡ Εὐὰ ἦταν παρθένος, ἀφοῦ δὲ γινώριζε ἀκόμη ἄνδρα, ὅταν ἐξαπατήθηκε. Ξύλον ἦταν τό δένδρον, θάνατος ἡ τιμωρία στὸν Ἀδὰμ. Εἶδες πῶς τὰ σύμβολα τῆς ἠττας μας ἦταν παρθένος καί ξύλον καί θάνατος; Πρόσεχε λοιπὸν πῶς αὐτὰ ἐγίναν πάλι τὰ σύμβολα τῆς νίκης μας. Στὴ θέσιν τῆς Εὐᾶς εἶναι ἡ Μαρία. Στὴ θέσιν τοῦ ξύλου γιὰ τὴ γνώσιν τοῦ καλοῦ καί τοῦ κακοῦ, εἶναι τὸ ξύλον τοῦ σταυροῦ. Στὴ θέσιν τοῦ θανάτου τοῦ Ἀδὰμ, εἶναι ὁ θάνατος τοῦ Κυρίου. Εἶδες ὅτι μ' αὐτὰ πού μας νίκησε, μὲ τὰ ἴδια νικήθηκε; Κοντὰ στό δένδρον νίκησε τὸν Ἀδὰμ ὁ διάβολος. Κοντὰ στό σταυρὸν νίκησε τὸν διάβολον ὁ Χριστός. Καί τὸ ξύλον ἐκεῖνο ἔστειλε στὸν ἄδην, τὸ ξύλον ὁμως αὐτό, δηλαδὴ τὸ ξύλον τοῦ σταυροῦ, ξανάφερε πάλι ἀπὸ τὸν ἄδην καί αὐτοῦς πού πέθαναν. Καί ἐκεῖνο ἔκρυβε τὸν νικημένο σάν αἰχμάλωτον καί γυμνόν, αὐτό ὁμως ἔδειχνε σ' ὅλους τὸν νικητὴ γυμνόν, καρφωμένο στὰ ψηλά. Καί ὁ θάνατος τοῦ Ἀδὰμ καταδίκαιζε καί αὐτοῦς πού ἔζησαν ἕστερα ἀπὸ αὐτόν, ὁ θάνατος ὁμως τοῦ Χριστοῦ ἀνάστησε πραγματικὰ καί αὐτοῦς πού ἔζησαν πρῖν ἀπὸ αὐτόν. «Ποῖος μπορεῖ νὰ διηγηθεῖ τὴ δύναμιν τοῦ Κυρίου, νὰ ἐξυμνήσῃ ὅλες τίς δόξες του;». Ἀπὸ θνητοῦ ἔχομε γίνετο ἀθάνατοι, ἀπὸ νεκροῦ ἀναστήθηκαμε, ἀπὸ νικημένο γίναμε νικητές.

3. Αὐτὰ εἶναι τὰ κατορθώματα τοῦ σταυροῦ, αὐτὰ ἀποτελοῦν τὴν πιὸ μεγάλη ἀπόδειξιν τῆς ἀνάστασις. Σήμερα χορεύομε οἱ ἄγγελοι καί ἀγάλλονται ὅλες οἱ οὐράνιες δυνάμεις, ἐπειδὴ χαίρονται γιὰ τὴ σωτηρίαν ὅλου τοῦ ἀνθρώπινου γένους. Γιατί, ἂν γίνεται χαρὰ στὸν οὐρανὸν καί τὴ γῆν, ὅταν μετανοεῖ ἓνας ἁμαρτωλός, πολὺ περισσότερο θά γίνεται γιὰ τὴ σωτηρίαν ὅλης τῆς οἰκουμένης. Σήμερα ἀφοῦ ἐλευθέρωσε τὸ ἀνθρώπινον γένος ἀπὸ τὴν ἐξουσίαν τοῦ διαβόλου, τὸ ξανάφερε στὴν προηγούμενη τιμητικὴ του θέσιν. Ὅταν λοιπὸν δῶ ὅτι ἡ ἐκλεκτὴ προσφορά μας νίκησε τόσο πολὺ τὸ θάνατον, δὲν φοβοῦμαι πιά, δὲν τρέμω πιά τὸν πόλεμον. Οὐτε βλέπω στὴν ἀδυναμία μου, ἀλλὰ προσέχω στὴν ἀνέκφραστη δύναμιν ἐκεῖνου πού πρόκειται νὰ γίνετο σύμμαχός μου. Γιατί ἐκεῖνος πού νίκησε τὴν ἐξουσίαν τοῦ θανάτου καί τοῦ ἀφαίρεσε ὅλη τὴν δύναμιν, τί δὲ θά κάμνει στὸ ἐξῆς γιὰ τὸ γένος πού εἶναι ὁμοίό του, τὴ μορφήν τοῦ ὁποῖου ἀπὸ τὴ μεγάλη του φιλανθρωπία θεώρησε ἄξιο νὰ πάρει, καί μ' αὐτὴν νὰ παλέψῃ μὲ τὸν διάβολον; Σήμερα παντοῦ στὴν οἰκουμένην ἐπικρατεῖ χαρὰ καί πνευματικὴ εὐφροσύνη. Σήμερα ὅλοι οἱ ἄγγελοι καί ὅλες οἱ οὐράνιες δυνάμεις ἀγάλλονται γιὰ τὴ σωτηρίαν τῶν ἀνθρώπων.

Σκέψου λοιπὸν, ἀγαπητέ μου, πόσο μεγάλη εἶναι ἡ χαρὰ, ἀφοῦ καί οἱ οὐράνιες δυνάμεις ἐορτάζουν μαζί μας, γιατί χαίρονται μαζί μας γιὰ τὰ δικά μας ἀγαθὰ. Γιατί ἂν καί εἶναι δική μας ἡ χάρις πού ἔδωσε ὁ Κύριος, εἶναι ὁμως καί δική τους ἡ εὐχαρίστησις. Γι' αὐτὸ δὲν ντρέπονται νὰ ἐορτάσουν μαζί μας. Καί γιατί λέγω, ὅτι οἱ σύνδουλοί μας δὲν ντρέπονται νὰ ἐορτάσουν μαζί μας; Ὁ ἴδιος ὁ Κύριος, πού εἶναι δικός τους καί δικός μας, δὲν ντρέπεται νὰ ἐορτάσῃ μαζί μας. Καί γιατί εἶπα, δὲν ντρέπεται; Αὐτός μάλιστα ἐπιθυμεῖ νὰ ἐορτάσῃ μαζί μας. Ἀπὸ ποῦ εἶναι φανερό αὐτό; Ἄκουσε τὸν ἴδιον πού λέγει. «Ἐπιθύμησα πολὺ νὰ φάγω αὐτὸ τὸ Πάσχα μαζί σας» (Λουκ. 22, 15). Ἐάν ὁμως ἐπιθύμησε νὰ φάγῃ τὸ Πάσχα, εἶναι φανερό ὅτι ἐπιθυμεῖ καί νὰ ἐορτάσῃ μαζί μας. Ὅταν λοιπὸν βλέπω ὅτι ὄχι μόνο οἱ ἄγγελοι καί ὅλες οἱ οὐράνιες δυνάμεις, ἀλλὰ καί ὁ Κύριος τῶν ἀγγέλων ἐορτάζει μαζί μας, τί σοῦ λείπει πιά γιὰ νὰ χαίρεσαι πολὺ; Κανένας λοιπὸν ἄς μὴν εἶναι θλιμμένος σήμερα ἐξ αἰτίας τῆς φτώχειας του, γιατί σήμερα εἶναι ἐορτὴ πνευματικὴ.

Ἄς μὴν ὑπερηφανεύεται κανένας πλούσιος γιὰ τὸν πλοῦτον του, γιατί δὲν μπορεῖ νὰ προσφέρει τίποτε στὴν ἐορτὴ αὐτὴ ἀπὸ τὰ χρήματά του. Στὶς ἐορτὰς βέβαια ἐξῆς ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν, ἐννοῶ τίς κοσμικὰς, ὅπου γίνεται μεγάλη ἐπίδειξις καί τῆς ἐξωτερικῆς περιβολῆς καί τῆς πολυτέλειας στὰ τραπέζια, δικαιολογημένα ἐκεῖ θά εἶναι ὁ φτωχὸς στενοχωρημένος καί θλιμμένος, καί ὁ πλούσιος χαρούμενος καί εὐχαριστημένος. Γιατί ὁμως; Γιατί ὁ πλούσιος φορᾷ λαμπρὰ ροῦχα καί προσφέρει πλουσιότερον τραπέζιν, ὁ φτωχὸς ὁμως ἐμποδίζεται ἀπὸ τὴν φτώχειαν του νὰ δεῖξῃ τὴν ἴδιαν γενναιοδωρίαν. Ἐδῶ ὁμως δὲ συμβαίνει τίποτε τέτοιον, ἀλλὰ λείπει κάθε τέτοια διάκρισις καί ὑπάρχει ἓνα τραπέζιν καί γιὰ τὸν πλοῦτον καί γιὰ τὸν φτωχόν, καί γιὰ τὸ δοῦλον καί γιὰ τὸν ἐλεύθερον. Καί ἂν εἶσαι πλούσιος, δὲν ἔχεις τίποτε περισσότερο ἀπὸ τὸν φτωχόν. Καί ἂν εἶσαι φτωχός, δὲν ἔχεις τίποτε λιγότερον ἀπὸ τὸν πλοῦτον, οὔτε θά ἐλαττωθεῖ ἡ πνευματικὴ σου εὐωχία ἐξ αἰτίας τῆς φτώχειας σου. Γιατί ἡ χάρις εἶναι ὅτι Θεοῦ καί δὲν ξεχωρίζεται τὰ πρόσωπα. Καί γιατί λέγω, ὅτι τὸ ἴδιον τραπέζιν βρῖσκεται μπροστὰ στὸν πλοῦτον καί στὸν φτωχόν; Καί σ' αὐτόν πού ἔχει τὸ βασιλικὸν στέμμα καί φορᾷ τὴ βασιλικὴν πορφύραν, πού ἔχει ἀναλάβει τὴν ἐξουσίαν τῆς οἰκουμένης, καί στὸν φτωχόν πού κάθεται γιὰ ἐλεημοσύνη, ὑπάρχει τὸ ἴδιον τραπέζιν.

Τέτοια λοιπὸν εἶναι τὰ πνευματικὰ δῶρα. Δὲ διαιροῦν τὴν κοινωνίαν ἀνάλογα μὲ τὴν διάθεσιν καί τίς σκέψεις τοῦ καθενός. Μὲ τὸ ἴδιον θάρρος καί τὴν ἴδιαν τιμὴν ὁρμῶν καί ὁ βασιλιάς καί ὁ φτωχός γιὰ ν' ἀπολαύσουν καί νὰ κοινωνήσουν τὰ θεῖα αὐτὰ μυστήρια. Καί γιατί λέγω, μὲ τὴν ἴδιαν τιμὴν; Πολλὰς φορὰς ὁ φτωχὸς ἔρχεται μὲ περισσότερο θάρρος. Γιατί λοιπὸν γίνεται αὐτό; Γιατί τὸ βασιλιά, πού εἶναι κυκλωμένος ἀπὸ φροντίδες καί περιστοιχισμένος ἀπὸ πολλὰ ζητήματα, σάν νὰ εἶναι μέσα σὲ πέλαγον, ἔτσι ἀπὸ παντοῦ τὸν κτυποῦν τὰ κύματα συνεχῶς καί τὸν καταστρέφουν τὰ πολλὰ ἁμαρτήματα. Ὁ φτωχὸς ὁμως, ἀπαλλαγμένος ἀπ' ὅλα αὐτὰ, καί φροντίζοντας μόνο γιὰ τὴν ἀπαραίτητη τροφήν του, καί κάμνοντας μιά ἡμέρημιν καί ἡσυχὴν ζωὴν, σάν νὰ κάθεται σὲ λιμάνιν καί γαλήνην, πλησιάζει μὲ πολλὴ εὐλάβειαν τὸ τραπέζιν.

4. Καί ὄχι μόνο αὐτό, ἀλλὰ καί ἀπὸ πολλὰ ἄλλα προέρχονται διαφορὰς στενοχωρίας σ' ἐκείνους πού ἀσχολοῦνται μὲ τίς κοσμικὰς ἐορτὰς. Γιατί ἐκεῖ πάλι ὁ φτωχὸς εἶναι στενοχωρημένος καί ὁ πλούσιος χαρούμενος, ὄχι μόνο γιὰ τὸ τραπέζιν καί τὴν πολυτέλειαν, ἀλλὰ καί γιὰ τὰ

πολυτελή ρούχα και τή φανταστική εμφάνισή τους. Εκείνο λοιπόν πού παθαίνουν στο τραπέζι, αυτό παθαίνουν και στα ρούχα. Όταν λοιπόν δει τον πλούσιο ή φτωχός να φορά πολυτελέστερη στολή, τον κυριεύει μεγάλη λύπη, θεωρεί τον εαυτό του δυστυχισμένο, ξεστομίζει πολλές κατάρες. Έδώ όμως και αυτή ή στενοχώρια εξαφανίζεται, γιατί ένα είναι τὸ ἔνδυμα τῆς σωτηρίας γιά ὅλους. Καί φωνάζει ὁ Παῦλος γέγοντας: «Ὅσοι βαπτισθήκατε στό ὄνομα τοῦ Χριστοῦ, ντυθήκατε τὸ Χριστό» (Γαλ. 3, 27).

Ἄς μὴν προσβάλλουμε λοιπόν αὐτήν τήν ἑορτή, σᾶς παρακαλῶ, ἀλλά ἄς ἀποκτήσουμε φρόνημα ἀξιο ἐκείνων πού μᾶς δώρησε ἡ χάρις τοῦ Χριστοῦ. Ἄς μὴν παραδοθοῦμε στή μέθη και στήν πολυφαγία, ἀλλ', ἀφοῦ κατανοήσουμε τή γενναιοδωρία τοῦ Κυρίου μας, και ὅτι τίμησε τὸ ἴδιο και τούς πλούσιους και τούς φτωχούς και τούς δούλους και τούς ἐλεύθερους, και ἔστειλε σ' ὅλους τήν ἴδια χάρι, ἄς ἀμείψουμε τὸν εὐεργέτη γιά τήν ἀγάπη του πού δείχνει σ' ἐμᾶς. Καί ἀμοιβή ἱκανοποιητική εἶναι συμπεριφορά πού ἀρέσει σ' Αὐτόν και ψυχὴ νηφάλια και ἀγρυπνη. Αὐτὴ ἡ ἑορτὴ και πανήγυρη δὲ χρειάζεται χρήματα, οὔτε ἐξοδα, ἀλλά διάθεση μόνο και καθαρὴ σκέψη. Τίποτε τὸ ὑλικὸ δὲν μπορούμε νὰ ὠφεληθοῦμε ἐδῶ, ἀλλ' ὅλα τὰ πνευματικά, τήν ἀκρόαση τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ, τίς εὐχές τῶν πατέρων, τίς εὐλογίες τῶν ἱερέων, τήν κοινωνία τῶν θείων και ἀπόρρητων μυστηρίων, τήν εἰρήνη και τήν ὁμόνοια, και δῶρα πνευματικά και ἀξια τῆς γενναιοδωρίας ἐκείνου πού τὰ δωρίζει.

Ἄς ἑορτάσουμε λοιπόν τήν ἑορτὴ αὐτὴ κατὰ τήν ὁποία ἀναστήθηκε ὁ Κύριος. Γιατί ἀναστήθηκε και ἀνέστησε μαζί του τήν οἰκουμένη. Καί αὐτός βέβαια ἀναστήθηκε, ἀφοῦ ἔσπασε τὰ δεσμά τοῦ θανάτου, ἐμᾶς ὅμως μᾶς ἀνέστησε ἀφοῦ διέλυσε τούς σωρούς τῶν ἀμαρτιῶν μας. Ἀμάρτησε ὁ Ἀδὰμ και πέθανε, δὲν ἀμάρτησε ὁ Χριστὸς και πέθανε. Καινούριο και ἀκατάδοξο πράγμα. Εκείνος ἀμάρτησε

και πέθανε, αὐτὸς δὲν ἀμάρτησε και πέθανε. Για ποῖο λόγο και γιά ποῖο σκοπὸ; Για νὰ μπορέσει ἐκεῖνος πού ἀμάρτησε και πέθανε νὰ ἐλευθερωθεῖ ἀπὸ τὰ δεσμά τοῦ θανάτου με τὴ βοήθεια ἐκείνου πού δὲν ἀμάρτησε και πέθανε. Ἔτσι γίνεται πολλές φορές και σ' ἐκείνους πού ὀφείλουν χρήματα. Ὄφειλε κάποιος χρήματα σὲ κάποιον και δὲν μπορεῖ νὰ τὰ ἐπιστρέψει, και γι' αὐτὸ φυλακίζεται. Κάποιος ἄλλος πού δὲν ὀφείλει, ἀλλά πού μπορεῖ νὰ τὰ ἐπιστρέψει, ἀφοῦ τὰ δώσει ἐλευθερώνει τὸν ὑπεύθυνο. Ἔτσι ἔγινε και στὸν Ἀδὰμ και στὸ Χριστό. Χρεωστοῦσε ὁ Ἀδὰμ τὸ θάνατο, και τὸν κρατοῦσε φυλακισμένο ὁ διάβολος. Δὲ χρεωστοῦσε ὁ Χριστὸς, οὔτε τὸν κρατοῦσε ὁ διάβολος. Ἦρθε και κατέθεσε τὸ θάνατό του γιά χάρι τοῦ φυλακισμένου, με σκοπὸ νὰ τὸν ἐλευθερώσει ἀπὸ τὰ δεσμά τοῦ θανάτου. Εἶδες τὰ κατορθώματα τῆς ἀνάστασης; εἶδες τὴν φιλανθρωπία τοῦ Κυρίου; εἶδες τὸ μέγεθος τῆς φροντίδας του;

Ἄς μὴ γινόμαστε λοιπόν ἀχάριστοι πρὸς αὐτὸν τὸν τόσο μεγάλο εὐεργέτη, οὔτε ἐπειδὴ πέρασε ἡ νηστεία νὰ γίνουμε πιὸ ἀδιάφοροι. Ἀλλά τώρα ἄς φροντίζουμε τήν ψυχὴ μας περισσότερο ἀπὸ προηγουμένως, γιά νὰ μὴ γίνῃ πιὸ ἀδύνατη, ἐπειδὴ παχαίνει τὸ σῶμα μας, γιά νὰ μὴ παραμελοῦμε τήν οἰκοδόμησι φροντίζοντας τὴ δούλη. Γιατί ποῖο εἶναι τὸ ὀφείλος, πὲς μου, νὰ σκάνουμε ἀπὸ τήν πολυφαγία και νὰ ξεπερνᾶμε τὸ μέτρο; Αὐτὸ και τὸ σῶμα καταστρέφει και τήν εὐγένεια τῆς ψυχῆς ζημιώνουμε. Ἀλλά ἄς μᾶς ἱκανοποιῦν τὰ λίγα και τὰ ἀπαραίτητα, γιά νὰ ξεπληρώσουμε ἐκεῖνο πού πρέπει και στήν ψυχὴ και στὸ σῶμα, γιά νὰ μὴ σκορπίσουμε ἀμέσους ἐκεῖνα πού συγκεντρώσαμε ἀπὸ τὴ νηστεία. Μήπως λοιπόν σᾶς ἐμποδίζω νὰ ἀπολαμβάνετε τὰ φαγητὰ και νὰ διασκεδάσετε; Δὲν ἐμποδίζω αὐτὰ, ἀλλά συμβουλεύω νὰ γίνονται τὰ ἀπαραίτητα, και νὰ σταματήσουμε τήν πολλὴ διασκέδαση και νὰ μὴ καταστρέφουμε τήν ὑγεία τῆς ψυχῆς μας ξεπερνώντας τὸ μέτρο. Γιατί ἐκεῖνος πού ξεπερνᾶ τὰ ὅρια τῆς ἀνάγκης δὲ θὰ ἀπολαύσει καμιά εὐχαρίστηση, και τὸ γνωρίζουν αὐτὸ πολὺ καλά ἐκεῖνοι πού τὸ δοκίμασαν, ἀφοῦ προξενοῦν ἀπὸ αὐτὸ πολλές ἀρρώστιες στὸν εαυτό τους και ὑποφέρουν πολλές στενοχώριες. Ἀλλά τὸ ὅτι θὰ ὑπακούσετε στίς παραινέσεις μου, δὲν ἀμφιβάλλω, γιατί γνωρίζω πόσο ὑπάκουοι εἰσθε.

5. Καί γι' αὐτὸ ἀφοῦ σταματήσω ἐδῶ τίς παραινέσεις γιά τὸ ζήτημα αὐτὸ, θέλω νὰ μεταφέρω τὸ λόγο πρὸς αὐτοὺς πού ἀξιώθηκαν τὴ λαμπρὴ αὐτὴ νύχτα νὰ πάρουν τὴ χάρι τοῦ θείου βαπτίσματος, τὰ καλά αὐτὰ φυτὰ τῆς Ἐκκλησίας, τὰ πνευματικά ἄνθη, τούς νέους στρατιῶτες τοῦ Χριστοῦ. Προχθὲς ὁ Κύριος βρισκόταν στὸ σταυρὸ, ἀλλά ἀναστήθηκε τώρα. Ἔτσι και αὐτοί, προχθὲς τούς κρατοῦσε δούλους ἢ ἀμαρτία, ἀλλά τώρα ἀναστήθηκαν μαζί με τὸ Χριστό. Εκείνος με τὸ σῶμα του πέθανε και ἀναστήθηκε, αὐτοὶ ἦταν με τίς ἀμαρτίες τους νεκροί, και ἀπὸ τήν ἀμαρτία ἀναστήθηκαν. Ἡ γῆ λοιπόν τήν ἐποχὴ αὐτὴ τῆς ἀνοιξης μᾶς προσφέρει τριαντάφυλλα και μνηξέδες και ἄλλα λουλούδια. Τὰ νερά ὅμως μᾶς παρουσίασαν σήμερα λιβάδι πιὸ ὁμορφο ἀπὸ τὸ τῆς γῆς.

Καί μὴ ἀπορήσεις, ἀγαπητέ μου, ἂν βγῆκαν ἀπὸ τὰ νερά λιβάδια με λουλούδια. Γιατί οὔτε ἡ γῆ ἀπὸ τὴν ἀρχὴ ἔβγαλε τὰ εἶδη τῶν φυτῶν γιατί τὸ ἀπαιτοῦσε ἡ φύση της, ἀλλά γιατί ὑπάκουσε στὸ πρόσταγμα τοῦ Κυρίου. Καί τὰ νερά ὅμως τότε ἔβγαλαν ζῶα με ζωὴ, ἐπειδὴ ἄκουσαν. «Ἄς βγάλουν τὰ νερά ἔρπετὰ ζωντανά» (Γεν. 1, 20). Καί ἡ προσταγὴ πραγματοποιήθηκε, ἡ ἄψυχη οὐσία ἔβγαλε ζωντανὰ ζῶα. Ἔτσι και τώρα ἡ ἴδια προσταγὴ ἔκαμε τὰ πάντα. Τότε εἶπε. «Ἄς βγάλουν τὰ νερά ἔρπετὰ ζωντανά», τώρα ὅμως δὲ ἔβγαλαν ἔρπετὰ, ἀλλά πνευματικά χαρίσματα. Τότε τὰ νερά ἔβγαλαν ψάρια χωρὶς λογικὸ, τώρα ὅμως μᾶς γέννησαν ψάρια λογικά και πνευματικά πού τὰ ψάρεψαν οἱ ἀπόστολοι. Γιατί λέγει. «Ἀκολουθήστε με και θὰ σᾶς κάνω ἱκανούς νὰ ψαρεύετε ἀνθρώπους» (Ματθ. 4, 19). Εἶναι ἀλήθεια καινούριος αὐτὸς ὁ τρόπος ψαρέματος. Γιατί αὐτοὶ πού ψαρεύουν βγάζουν ἀπὸ τὰ νερά τὰ ψάρια, και ὅσα ψαρέψουν τὰ νεκρώνουν. Ἐμεῖς ἀντίθετα τούς ρίχνουμε μέσα στὰ νερά και παίρνουν ζωὴ ἐκεῖνοι πού ψαρεύονται.

Ἦπήρχε κάποτε και στοὺς Ἰουδαίους κολυμβήθρα με νερό. Ἀλλά μάθε ποιά δύναμη εἶχε, γιά νὰ γνωρίσεις καλά τὴ φτώχεια τῶν Ἰουδαίων και νὰ μπορέσεις νὰ ἀντιληφθεῖς τὸ δικὸ μας πλοῦτο. «Κατέβαινε ἐκεῖ», λέγει, «ἕνας ἄγγελος και τάραξε τὸ νερό, και ἐκεῖνος πού θὰ ἔμπαινε πρῶτος ὑστερα ἀπὸ τὸ κούνημα τοῦ νεροῦ, θεραπεύονταν» (Ἰω. 5, 4). Κατέβηκε ὁ Κύριος τῶν ἀγγέλων στὰ νερά τοῦ Ἰορδάνη, και ἀφοῦ ἄγιασε τὰ νερά θεράπευσε ὅλη τὴν οἰκουμένη. Γι' αὐτὸ ἐκεῖ ἐκεῖνος πού κατέβαινε ὑστερα ἀπὸ τὸν πρῶτο δὲ θεραπεύονταν πιά, γιατί στοὺς Ἰουδαίους ἡ χάρι δινόταν στοὺς ἀρρώστους, σ' ἐκείνους πού σύρονταν στὸ ἔδαφος. Ἐδῶ ὅμως ὑστερα ἀπὸ τὸν πρῶτο μπαίνει ὁ δεύτερος, ὑστερα ἀπὸ τὸ δεύτερο ὁ τρίτος και ὁ τέταρτος. Καί ἂν ἀκόμη πείς πάρα πολλούς, και ἂν ἀκόμη ὅλη τὴν οἰκουμένη βάλεις μέσα σ' αὐτὰ τὰ πνευματικά νερά, δὲν ξοδεύεται ἡ χάρι, δὲν τελειώνει ἡ δωρεά, δὲ μολύνονται τὰ νερά, δὲ ἐλαττώνεται ἡ γενναιοδωρία του.

Εἶδες πόσο μεγάλη εἶναι ἡ δωρεά; Ἀκοῦτε αὐτὰ ἐσεῖς πού σήμερα και αὐτὴ τὴ νύχτα γίνετε πολῖτες στήν ἄνω Ἰερουσαλήμ, και φυλάξετε τα ὅπως ἀξίζει στίς πολλές δωρεές, γιά ν' ἀποσιπάσετε πιὸ ἀφθονὴ τὴ χάρι. Γιατί ἡ εὐγνωμοσύνη γι' αὐτὰ πού μᾶς ἔδωσε ἡδὴ προσκαλεῖ τὴ γενναιοδωρία τοῦ Κυρίου. Δὲν ἐπιτρέπεται, ἀγαπητέ, νὰ ζεῖς ἀδιάφορα στὸ ἐξῆς, ἀλλά ὅρισε στὸν εαυτό σου νόμους και κανόνες, ὥστε νὰ κάνεις τὰ πάντα στήν ἐντέλεια και νὰ φυλάγεις πολὺ και ἀπὸ ἐκείνα πού θεωροῦνται ὅτι εἶναι κατὰ. Γιατί ὅλη ἡ παρούσα ζωὴ εἶναι ἀγώνας και πάλη, και πρέπει ἐκεῖνοι πού μπαίνουν μιά γιά πάντα στὸ στάδιο αὐτὸ τῆς ἀρετῆς νὰ εἶναι ἐγκρατεῖς σ' ὅλα. «Γιατί καθέννας πού ἀγωνίζεται, εἶναι ἐγκρατής σ' ὅλα» (Α' Κορ. 9, 25). Δὲ βλέπεις στοὺς γυμνικούς ἀγῶνες πῶς φροντίζουν πολὺ γιά τὸν εαυτό τους ἐκεῖνοι πού δέχονται νὰ παλέψουν με ἀνθρώπους, και με πόση ἐγκράτεια κάνουν τὴν ἀσκήση τοῦ σώματός τους; Ἔτσι βέβαια και ἐδῶ πρέπει νὰ γίνεται. Ἐπειδὴ ἡ πάλη μας δὲν εἶναι με ἀνθρώπους, ἀλλά με τὰ πονηρὰ πνεύματα, και ἡ ἀσκήση και ἡ ἐγκράτεια μας ἄς εἶναι πνευματική, ἀφοῦ και τὰ ὄπλα μας, πού μᾶς ἔδωσε ὁ Κύριος, εἶναι πνευματικά.

Ἄς ἔχουν λοιπόν και τὰ μάτια περιορισμούς και κανόνες, ὥστε νὰ μὴν πέφτουν χωρὶς σκέψη σ' ὅλα πού συναντοῦν. Καί ἡ γλῶσσα ἄς

ἔχει φράχτη, ὥστε νά μή τρέχει πρὶν ἀπὸ τὸ νοῦ. Γι' αὐτὸ λοιπὸν καὶ τὰ δόντια καὶ τὰ χεῖλη δημιουργήθηκαν γιὰ τὴν προφύλαξη τῆς γλώσσας, γιὰ νά μή βγεῖ ποτέ χωρὶς σκέψη ἀφοῦ ἀνοίξει τίς πόρτες, ἀλλ' ὅταν τακτοποιήσει καλὰ τὰ δικά της, τότε μὲ κάθε σεμνότητα νά προχωρήσει καὶ νά προφέρει τέτοια λόγια, γιὰ νά ὠφελεῖ ἐκείνους πού ἀκούουν καὶ νά λέγει ἐκεῖνα πού συντελοῦν στὴν οἰκοδομὴ τῶν ἀκροατῶν. Καί πρέπει νά ἀποφεύγει ἐντελῶς τὰ ἄηρεπα γέλια, νά ἔχει ἤρεμο καὶ ἤσυχο βᾶδισμα νά ἔχει σεμνὸ ντύσιμο, καὶ γενικά πρέπει νά ρυθμίζει τὰ πάντα ἐκεῖνος πού διάλεξε τὸ στάδιο τῆς ἀρετῆς. Γιατί ἡ καλὴ διαγωγή τῶν ἐξωτερικῶν μας μελῶν εἶναι εἰκόνα τῆς κατάστασης πού ἐπικρατεῖ στὴν ψυχὴ μας.

6. Ἐάν φέρουμε ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τοὺς ἑαυτοὺς μας σὲ τέτοια συνήθεια, βαδίζοντας στὸ ἐξῆς μὲ εὐκολία τὸ δρόμο μας, θά κατορθώσουμε ὅλη τὴν ἀρετὴ, καὶ δὲ θά χρειασθοῦμε πολὺ κόπο καὶ θά προσελκύσουμε μεγάλη βοήθεια ἀπὸ τὸ Θεό. Ἔτσι λοιπὸν θά μπορέσουμε καὶ τὰ κύματα τῆς παρούσας ζωῆς νά περάσουμε μὲ ἀσφάλεια καί, ἀφοῦ ἐξουδετερώσουμε τίς παγίδες τοῦ διαβόλου, νά ἐπιτύχουμε τὰ αἰώνια ἀγαθὰ, μὲ τὴ χάρη καὶ τὴ φιλανθρωπία τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ, μαζί μὲ τὸν ὁποῖο στὸν Πατέρα καὶ συγχρόνως στὸ ἅγιο Πνεῦμα ἀνήκει ἡ δόξα, ἡ δύναμη, ἡ τιμὴ, τώρα καὶ πάντοτε καὶ στοὺς αἰῶνες τῶν αἰῶνων. Ἀμήν.

Αναδημοσίευση ἀπὸ: http://www.imkby.gr/greek/sarakosti/easter/xrisostomos_4.htm

ΑΝΤΙΑΙΡΕΤΙΣΜΟΝ ΕΓΧΟΛΠΙΟΝ

ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ καὶ ΠΑΡΑΘΗΣΚΕΙΕΣ
ΚΡΗΤΙΚΗ - ΔΟΓΜΑ - ΜΑΡΤΥΡΙΕΣ

ΑΡΧΙΨΗ ΣΕΛΙΔΑ

ΠΑΤΕΡΙΣΑ ΒΕΙΜΕΝΑ